

Mától keddig

FOX FOLLIES

énekes, táncos, zenélő és beszélő filmrevü

Benjaminó Gigli felléptével

Lammermoori Lucia

és a pazar kísértő műsor

Ujszeged 50 éve

(A Délmagyarország munkatársától.) Az idegen, akinek megmutatják az ujszegedi liget, elragadtatva kiált fel, a szegedi polgár is szívesen sétál egyet az ujszegedi bokrok között, az ujszegedi bennszülött pedig — nagyokat szitkozódik, hogy Ujszegeddel senki sem törődik.

Valahogy így van Ujszeged, amelynek sudár faóriásai között vurstlis hangulatban tobzódik néha vasárnapján az élet, de mögöttük, túl a liget szűkreszabott határain, vergődik a jobbsorsra érdemes »falu«, elhagyatottságában, elmaradottságában. Ujszeged Szegedhez tartozna, az I. közigazgatási kerülethez, ámde a városiasságnak nyomát keresve sem leljük meg. Ujszeged azonban hálás. Bensőséggel ünnepli meg Szegedhez való csatolásának 50 éves évfordulóját, pedig Szeged az elmúlt 50 év alatt alig adott valamit Ujszegednek, amelyik most mégis hálásan köszöni, hogy a nagy város 1880-ban magához fűzte.

Hepe-hupás, görbe, rosszul, vagy sehogyszem karbantartott és kövezetlen uccák, csatornahiány, rossz világítás...

Az ötven év előtti Ujszeged

Csak néhány szó az ötven év előtti Ujszegedről. Torontál vármegyéhez tartozott a kisközség, küzködve a Tisza—Maros szögében a folytonos árvízveszedelmekkel. A végzet akarta talán, hogy Ujszegedet előbb nyelte el az ár, mint Szegedet, mert 1877-ben a Maros szinte eltörölte a föld színéről. 111 házából mindössze 7 maradt épen.

A népkert már előbb megvolt. Annak még 1858-ban vetették meg az alapját. Sivár, mocsaras területet, óriási gödröket kellett eltüntetni, írja Reisner János Szeged történetében. Felbukkant ekkor a terv: Szegedhez kellene csatlakozni. 53 esztendővel ezelőtt, június 7-én összegyűltek az ujszegediek a népkert előtti téren és elhatározták, hogy egyesülnek Szegeddel. Három évig kellett várakozniuk, amíg kívánságuk teljesedhetett.

Hiába volt a régi óhaj, az egyesítés terve, előbb a többség ellenezte, azután a kisebbség áskálódott. Most már meg lett volna az egye-

sítést kimondó határozat, erre villongások törtek ki a lakosság között. Azt kívánták, hogy a város még a bekebelezés előtt vásárolja meg telkeiket.

Közben elment az egyesítést kérő határozat a minisztériumba, megindult az aktázás. A határozatot leküldték véleményezés végett Torontálmegyéhez, a megye új gyűlést hívott egybe, amelyiken azután a felbujtott lakosság ismét az egyesítés ellen foglalt állást.

Csak 1880-ban teljesülhetett a régi vágy. Ujszeged egyesült Szegeddel és az I. közigazgatási kerülethez csatolták.

Husz évig nem történik semmi

Ez az egyesülés a gyakorlati életben egyelőre semmit sem jelentett. A városnak az árvízkatasztrófa után alig lehetett az a gondja, hogy Ujszegeddel is törődjön. A ligetben nem-sokára itt-ott már villák kezdtek épülni, de nincsen egyetlen kövezett ucca, nincsen egyetlen lámpa, kocsitáknak és gyalogjáróknak hire-hamva sincs. Nincsen orvos, nincsen gyógyszerár, nincsen iskola, nincsen templom. Semmi sincs, csak nyomorúság.

Lantos Béla

Lantos Béla

1902-ben már maga az ujszegedi lakosság is érzi elhagyatott és elmaradott voltát. Ráeszméltek arra, hogy a város részéről a legmostohább bánásmódban részesülnek és csak arra jók, hogy pontosan megfizetessék velük az adót. Az ujszegediek ekkor elhatározták, hogy ha egyesületben tömörülnek, talán nagyobb erővel tudnák kívánságaikat a várossal elfogadtatni. Megalakult az Ujszegedi Népkör és 1902 június 8-án egyhangulag elnöknek megválasztották Lantos Bélát, a 28 éves városi tanítót. És el lehet mondani: a mai Ujszeged szinte mindent, amije van, Lantos Bélának köszönheti.

Türelmetlen kicsinyeskedők és vak gyűlölködők nem törték meg energiáját. A mintaszerűen vezetett belvárosi elemi iskola igazgatója majd három évtizedet áldozott Ujszeged széppé fejlesztésére és amint szemben ülünk vele, ma is még mindig lelkesedve beszél Ujszegedről.

„Két szék között mindig a földre estünk“ — ez a legújabb kor története

— De sokat kértünk hiába — mondja Lantos Béla. Ha a Belvárost csinosították és mi is szeretnénk volna egy-két morzsát, az volt a válasz, hogy nincs pénz, Ujszeged az külvárosrész. Akkor rendezgetni kezdték a külvárosrészeket. No, itt az alkalom, gondoltuk, megint kértük a hatóságot, segítsen Ujszegeden. A válasz egyszerű és érthető volt: Ujszeged nem tartozik a külvárosrészekhez, az belváros, ha majd azt rendezzük, rá is sor kerül. Így estünk mindig két szék között a földre.

— Ami keveset elértünk, azt mind az Ujszegedi Népkör vitte keresztül. Az intézményeket sorjában így vívtuk ki

1909-ben rendőrséget kaptunk;
1910-ben felszenteltük kis templomunkat és megkaptuk a gyógyszerár;
1911-ben tiszti orvost nevezett ki a város Ujszegedre. A háborús és forradalmi évek nagy pauzája után,
1923-ban lelkeszi kirendeltséget küldött Ujszegedre a belvárosi plébánia;
1925-ben minden ujszegedi lakos hidvámentességben részesült. Ugyanakkor a templom az elvitt harangok helyett új harangokat kap és órát;
1928-ban a Népkör kezdeményezésére a város a liget bejárója elé megfelelő bejáratot épít.

Iskola, óvoda Lantos Béla kezdeményezésére épült. Legutóbb is 30.000 pengőt utalt ki a kultuszminiszter Lantos Béla közbenjárására a József főherceg-telepi iskola építkezésére. Az ő folyamodására juttatott a kultuszminiszter 8000 pengőt az ujszegedi templom kijavítására. Ő szerez vizet, kövezetet, lámpákat. Beszél, ír, küzd és tevékenykedik az éneklő madarak érdekében. Huszonnyolc évig szószólója a törvényhatóságban mindennek, ami Ujszegeddel függ össze. És el kell mondan, hogy e sok munka után a legutóbbi választásokban Ujszeged nem juttatott mandátumot Lantos Bélának. Lantos ezután otthagya Ujszegedet és otthagya az Ujszegedi Népkört. Most nélküle ünnepel az 50 éves Ujszeged.

A mai Ujszeged egyik legjelentősebb számottevő gazdasági tényezője a Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Részvénytársaság gyártelepe, amely ha teljes kapacitása kihasználható lenne, mintegy 1500 munkáscsaládnak tudna kenyeret biztosítani.

Ujszeged nyaraló jellegét erősen kidomborítja a Vigadó. A város, sajnos, nem hajlandó áldozatot hozni a tulajdonát képező és alapos tatarozást igénylő vendéglőre, amelyhez hasonló szép fekvésű, tágas nyári helyiség az országban alig található. Ifju Körössy József, a Vigadó agilis bérelője nagy áldozatkészséggel a saját költségére festette és hozatta rendbe az óriási tánctermet és a többi helyiségeket és a maga részéről mindent elkövet, hogy megkedveltesse a szegediekkel az árnyas vendéglőt. Konyhája és italai mindenestre messze fölötté állanak a szabványos nyári vendéglőknek.

Kellemesen egészíti ki ezt a tőzsomszédságban levő Virágh-kioszk, amely a szegedi Virágh-cukrászda ujszegedi kirendeltsége. Miután az uzsonnához a fagyalattal, süteményekkel és minden egyéb jókkal a városi Virágh-cukrászda látja el, főleg hangszíjnyozni, hogy itt is minden elsőrangú.

Legközelebb

Kertész Mihály

magyar világattrakciója:

Noe bárkája

Belvárosi Moziban.

Májusi

A

45 % zsírtartalma

HORTOBÁGYI

juhturó

viszonteladói ára

M.5

20%-kal olcsóbbodott

Teljeskörűvel Képző, Budapest 4. postafiók 20.

Fűzők, melltartók

orvosi rendelés szerint legmodernebb, legolcsóbb

Steinernénál, Kölcsey-ucca 12. sz.

AZ ANGOL

„SELTONA“

önszinező

papír

művészi képet eredményez.

Kézikönyv díjtan.

Kapható:

Liebmann írásszeresznél

Kelemen ucca